

૧૦મી ઓગષ્ટ

વિશ્વ સિંહ દિવસ - ૨૦૨૫

વન વિભાગ, ગુજરાત રાજ્ય
વન્યપ્રાણી વિભાગ, સાસણ ગીર

ગુજરાત રાજ્યનો સૌરાષ્ટ્ર વિસ્તાર ભારત દેશનાં ગૌરવ સમા એશિયાઈ સિંહોનું એકમાત્ર કુદરતી નિવાસ સ્થાન છે. આ બાબતનું સૌરાષ્ટ્રનાં લોકો ખુબ ગૌરવ અનુભવે છે. એશિયાઈ સિંહો ગીર જંગલ અને તેની આસપાસ તેમજ સૌરાષ્ટ્રનાં અન્ય વિસ્તારોમાં કુદરતી રીતે વિહરતા જોવા મળે છે. આ ઝાંઝરમાન પ્રાણીનાં સંરક્ષણ અને સંવર્ધનમાં સૌરાષ્ટ્રનાં સ્થાનિક લોકોનો પ્રત્યક્ષ અને પરોક્ષ રીતે સહયોગ રહ્યો છે. ગીર જંગલનું સંરક્ષણ અને તેમાં કુદરતી રીતે વસવાટ કરતા વન્યપ્રાણીઓનું સંવર્ધન ગુજરાત સરકારશ્રી, ગુજરાત વન વિભાગના અથાગ પરિશ્રમ અને સ્થાનિક લોકોના સહકારને આભારી છે. ગીર જંગલ વિસ્તાર માંથી નકળીતા નાના મોટા નદી, નાળા તેમજ ઝરણાઓ ગીરની શોભા વધારે છે. તેમજ ગીર આસ-પાસનાં વિસ્તારમાંથી પણ આ નદી, નાળા પસાર થતા હોય, આવાં વિસ્તારમાં પાણીનો સ્ત્રોત વિપુલ પ્રમાણમાં જળવાઈ રહે છે, જેથી આવી એશિયાઈ સિંહોની સોરઠ ધરાની ખેતી પણ સમૃદ્ધ છે.

એશિયાઈ સિંહનો ઇતિહાસ અને વર્તમાન

- ◆ ઐતિહાસિક દ્રષ્ટીએ એશિયાઈ સિંહ ઘણાં દેશોમાં જોવા મળતા હતાં. ભૂતકાળમાં જોવા જઈએ તો, એશિયાઈ સિંહ છેક સિરિયા, મધ્યપૂર્વ એશિયા થી લઈ ભારત સુધી વિસ્તરેલાં હતાં. ત્યાર બાદનાં સમયમાં એશિયાઈ સિંહોનાં વસવાટનો વિસ્તાર ઘટીને ઉત્તર અને મધ્ય ભારતનાં રાજ્યો જેવા કે, હરિયાણા, પંજાબ, ઉત્તરપ્રદેશ, બિહાર, મધ્યપ્રદેશ, રાજસ્થાન પૂરતો સીમીત થઈ ગયો હતો. વર્તમાન સમયમાં સિંહ ગુજરાત રાજ્યનાં સૌરાષ્ટ્રનાં વિસ્તારમાં મુક્ત રીતે વિહરતા જોવા મળે છે.
- ◆ એશિયાઈ સિંહ હાલમાં સૌરાષ્ટ્રનાં જૂનાગઢ, ગીર સોમનાથ, અમરેલી, બોટાદ, ભાવનગર, પોરબંદર, દેવભૂમી દ્વારકા જીલ્લામાં કુદરતી રીતે વિહરતા જોવા મળે છે. તેમજ રાજકોટ, જામનગર અને સુરેન્દ્રનગર જીલ્લાનાં વિસ્તારોમાં અમુકવાર જોવા મળે છે.
- ◆ એશિયાઈ સિંહ ગીર રક્ષિત વિસ્તારો (ગીર, પાણીયા, મિતીયાળા), ગીરનાર વન્યજીવ અભયારણ્ય, બરડા વન્યજીવ અભયારણ્ય તેમજ સૌરાષ્ટ્રનાં રક્ષિત અને આરક્ષિત વીડી તેમજ રેવન્યુ વિસ્તારમાં જોવા મળે છે. ગુજરાત સરકાર, ગુજરાત વન વિભાગ અને સ્થાનિક લોકોના સહયોગથી સિંહની વસ્તીમાં ઉત્તરોત્તર વધારો જોવા મળ્યો છે.

સિંહ વિશે જાણવા જેવું

- ◆ સિંહ એ બિલાડી કુળનું પ્રાણી છે. બિલાડી કુળના મોટા પ્રાણીઓ જેવા કે, સિંહ, વાઘ, દિપડો, ચિતો વગેરે માંથી ફક્ત સિંહ જ સમુહમાં રહે છે. તેનાં સમૂહોના સમુહને “પ્રાઇડ” કહેવામાં આવે છે. આમ સિંહ નર ચોક્કસ સમય દરમિયાન પોતાનાં પરિવાર સાથે જોડાયેલ રહે છે.
- ◆ નર સિંહની પ્રજનન ક્ષમતા તેના જીવનનાં ચોક્કસ સમયકાળમાં પ્રતિબંધીત હોય છે.
- ◆ સિંહનાં સમુહનો નિશ્ચિત આવાસ વિસ્તાર હોય છે, જ્યાં સમુહનાં તમામ સભ્યો નિર્ભયતાથી વિહરી શકે છે.
- ◆ સમુહ ન ધરાવતાં હોય તેવા સિંહ પણ પોતાનો નિશ્ચિત આવાસ વિસ્તાર ધરાવે છે. આવા એકલા રહેતા સિંહોનો વિસ્તાર સમુહ ધરાવતાં સિંહોનાં વિસ્તાર કરતાં મોટો હોય છે.

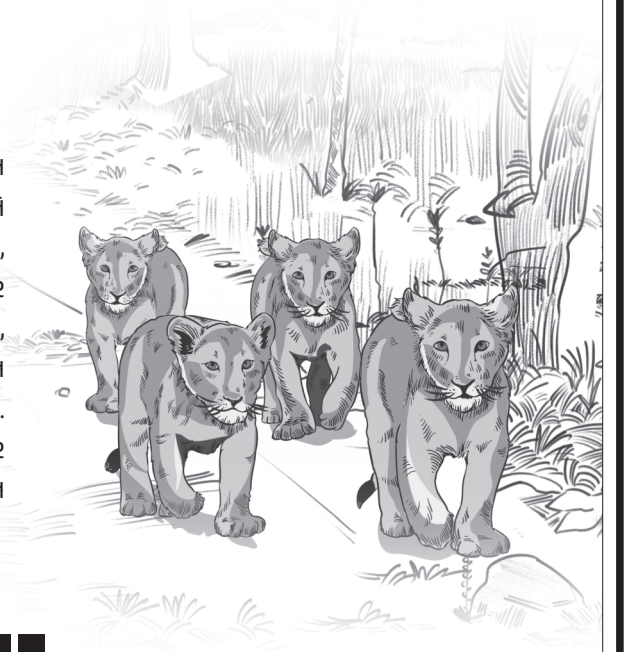

સિંહનું સંરક્ષણ અને સંવર્ધન શા માટે કરવું જોઈએ?

- ◆ સિંહ તથા અન્ય વન્યપ્રાણીઓ આપણા દેશની (આપણા બધાની) સંપત્તિ છે.
- ◆ જૈવવિવિધતાની સમતુલા જાળવવા માટે મદદરૂપ થાય છે.
- ◆ વિશ્વમાં એશિયાઈ સિંહો માત્ર સૌરાષ્ટ્રમાં જ કુદરીતે વિહરતા જોવા મળે છે.
- ◆ તુલાહારી વન્યપ્રાણીઓની વસ્તી પર નિયંત્રણ કરે છે.
- ◆ આપણા ધાર્મિક મુલ્યોમાં પણ સિંહને આગવું સ્થાન પ્રાપ્ત છે.
- ◆ સામાજિક મુલ્યોમાં પણ સિંહને ગૌરવાનાં પ્રતિક તરીકે દર્શાવવામાં આવે છે.
- ◆ એશિયાઈ સિંહના વસવાટ વિસ્તાર એવાં ગીર અને તેની આસ-પાસનાં વિસ્તારોમાં લોકોને આજીવિકા વિષયક લાભ થઈ રહ્યાં છે.

સિંહનાં આવાસનું વ્યવસ્થાપન

એશિયાઈ સિંહોની હાજરી તથા અવર-જવર વાળો વિસ્તાર “એશિયાટીક લાયન લેન્ડસ્કેપ” તરીકે ઓળખાય છે. વર્તમાન સમયમાં સિંહ ગીર રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન અને વન્યજીવ અભયારણ્ય અને તેનાં સિવાય તેની આજુ-બાજુનાં જંગલ વિસ્તારો જેવા કે, પાણીયા વન્યજીવ અભયારણ્ય, મિતિયાળા વન્યજીવ અભયારણ્ય, ગીરનાર અભયારણ્ય, બરડા વન્યજીવ અભયારણ્ય, દરિયાકાંઠાનાં વિસ્તારો અને જૂનાગઢ, ગીર-સોમનાથ, અમરેલી, પોરબંદર, દેવભૂમી દ્વારકા, બોટાદ તથા ભાવનગરની અનામત અને બિનઅનામત વીડીઓ તેમજ રેવન્યું વિસ્તારમાં પણ છુટા છવાયા જોવા મળે છે. તેમજ રાજકોટ, જામનગર, સુરેન્દ્રનગર, અમદાવાદ જીલ્લાના વિસ્તારોમાં અવાર-નવાર અવર-જવર કરે છે. આ વિસ્તારોનાં વ્યવસ્થાપનની કામગીરી વન વિભાગ, ગુજરાત રાજ્ય દ્વારા કરવામાં આવે છે.

એશિયાઈ સિંહના બચાવ માટે આપણે આટલું કરીએ

- ◆ સિંહ એ વન્ય જીવ છે, આથી સિંહને તેની કુદરતી પ્રક્રિયામાં કોઈ ખલેલ ન પહોંચે તેનું ધ્યાન રાખીએ.
- ◆ જંગલની બહારનાં વિસ્તારોમાં સિંહની હાજરી જણાય તો તેની જાણ સ્થાનિક વન વિભાગના સ્ટાફને કરીએ.
- ◆ એશિયાઈ સિંહોનાં વસવાટ વિસ્તારોનાં સંરક્ષણ અને સંવર્ધનમાં મદદરૂપ થઈએ.
- ◆ બિનઅધિકૃત રીતે થતી પ્રવૃત્તિઓને અટકાવવા માટે મદદરૂપ થઈએ.
- ◆ સિંહ અને અન્ય વન્યપ્રાણીઓ ઈજાગ્રસ્ત કે કોઈ મુશ્કેલીમાં જણાય તો તરત જ સ્થાનિક વન વિભાગનાં સ્ટાફને જાણ કરીએ.
- ◆ આપણાં ગામમાં કોઈપણ શંકાસ્પદ પ્રવૃત્તિ કે વ્યક્તિ કે, જે વન્યજીવને નુકશાન પહોંચાડી શકે તેમ હોય તેના વિશે સ્થાનિક વન વિભાગનાં સ્ટાફને જાણ કરીએ.
- ◆ સિંહ કે અન્ય વન્યપ્રાણીના ગુનાહિત કૃત્યમાં પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ રીતે સહભાગી ના થઈએ.

Go Online Permit
Booking System

વન વિભાગ, ગુજરાત રાજ્ય | વન્યપ્રાણી વિભાગ, સાસણ ગીર, જૂનાગઢ-ગુજરાત

ટેલીફોન નંબર : (૦૨૮૭૭) ૨૮૫૫૫૪૦ | મોબાઈલ નંબર : ૯૪૨૮૮૯૭૪૮

E-mail : dcfwildlife@gmail.com

World Lion
Day 2025

૧૦મી ઓગષ્ટ

વિશ્વ સિંહ દિવસ - ૨૦૨૫

વન વિભાગ, ગુજરાત રાજ્ય
વન્યપ્રાણી વિભાગ, સાસણ ગીર

વિશ્વ સિંહ દિવસનાં રોજ રેલીમાં ભાગ લેનારને આપવાનો થતો સંદેશ

- ◆ એશિયાઈ સિંહના પર્યાય સમું ગીર, ભારતનાં સૌથી જુના અભયારણ્યોમાંનું એક છે. વિશ્વમાં ફક્ત ગીર રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન અને વન્યજીવ અભયારણ્યમાં તથા તેના આસ-પાસનાં રક્ષિત વિસ્તારો તેમજ સૌરાષ્ટ્રનાં અન્ય વિસ્તારોમાં કુદરતી રીતે વિહરતો આપણાં એશિયાઈ સિંહો, સાવજ, ડાલામથ્થો, જંગલનો રાજા જેવા ગૌરવભર્યા નામથી પણ ઓળખાય છે. આ ગીરનો સિંહ માત્ર ગુજરાતનું નહીં પરંતુ સમગ્ર ભારતવર્ષનું ગૌરવ છે. વિશ્વભરનાં સહેલાણીઓ માટે ગુજરાત રાજ્ય સિંહનો પર્યાય બની ગયું છે.
- ◆ ઐતિહાસિક રીતે સિંહ ખુબ વિસ્તૃત વિસ્તાર ધરાવતો હતો અને તે છેક સિરિયાથી મધ્યપૂર્વ ભારત સુધી વિસ્તરેલાં હતાં. સિંહનાં વસવાટનાં વિસ્તારો ઉત્તર અને મધ્ય ભારત, હરીયાણા, પંજાબ, ઉત્તરપ્રદેશ, બિહાર, મધ્યપ્રદેશ, રાજસ્થાનમાં પણ હતાં. ગીર સિવાયનાં વિસ્તારોમાં એશિયાઈ સિંહનાં મોટા પ્રમાણમાં કરવામાં આવેલ શિકાર અને નિવાસ સ્થાનોમાં ઘટાડો થવાનાં કારણે અન્ય રાજ્યોમાંથી સિંહો લુપ્ત થઈ ગયાં. અનિયંત્રિત અને મોટા પ્રમાણમાં કરવામાં આવેલ સિંહનાં શિકારને કારણે ખુબજ ઓછા સિંહ બચ્યાં છે તેવું ધ્યાને આવતા ૧૯૧૩માં જૂનાગઢનાં નવાબ તથા સરકારએ સિંહનાં શિકાર પર પ્રતિબંધ લાદી સિંહ સંરક્ષણ માટે પ્રથમ વખત પગલા લેવામાં આવ્યાં. ત્યારબાદ વિનાશનાં આરે આવેલ સિંહોને વન વિભાગનાં સાર્થક સંરક્ષણનાં પ્રયત્નો અને સ્થાનિક લોકોના ખુબ સારા સહયોગને કારણે આ અલભ્ય અને ઝાંઝરમાન પ્રાણીને બચાવી શક્યા છે.
- ◆ વર્તમાન સમયમાં સિંહ ગુજરાત રાજ્યનાં સૌરાષ્ટ્રનાં વિસ્તારમાં ગીર રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન અને વન્યજીવ અભયારણ્ય, મિતીયાળા અભયારણ્ય, પાણીયા અભયારણ્ય, ગીરનાર અભયારણ્ય તેમજ બરડા વન્યજીવ અભયારણ્યમાં મુક્ત રીતે વિહરતા જોવા મળે છે.
- ◆ એશિયાટીક લાયન લેન્ડસ્કેપ વિસ્તારમાં આજે એશિયાઈ સિંહ મુક્ત રીતે વિહરતા જોવા મળે છે. એશિયાટીક લાયન લેન્ડસ્કેપ, એશિયાઈ સિંહોનું નિવાસ સ્થાન હોય, સૌરાષ્ટ્રની ખમીરવંતી પ્રજાએ પ્રથમ તેને મહેમાન અને બાદમાં તેને અત્યંત લાડકવાયો માન્યો છે. સંસ્કૃતિના પ્રતિક એવા એશિયાઈ સિંહ તથા વારસામાં મળેલ ગીરની વૈવિધ્યસભર જૈવ સૃષ્ટિના સંવર્ધન અને સંરક્ષણની નૈતિક જવાબદારી કાઠીયાવાડની ખમીરવંતી પ્રજાએ ધરોહર તરીકે સ્વીકારી છે.
- ◆ ગીરના વનો સુકા પાનખર પ્રકારનાં છે. આ વનોનો કુલ ૧૪૧૦.૩૦ ચો.કિ.મી. વિસ્તાર છે. જેને તા. ૧૮-૦૯-૧૯૭૫ નારોજ ગીર વન્યજીવ અભયારણ્ય તરીકે તથા તે પૈકીના ૨૫૮.૭૧ ચો.કિ.મી. વિસ્તારને ગીર રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન તરીકે તા.૨૧-૦૫-૧૯૭૫ નારોજ સરકાર દ્વારા જાહેર કરવામાં આવેલ છે. ગીર અભયારણ્યનાં જાહેર થયાનાં ૫૦ વર્ષ તા. ૧૮-૦૯-૨૦૧૫ નારોજ પુરા થયા છે. ગીરના વનોના વિસ્તારને અડીને આવેલ વિસ્તારમાં રક્ષિત વિસ્તારને બાદ કરતા ૪૭૦.૫ ચો.કિ.મી. વિસ્તાર વન અને દરીયાઈ વન સૃષ્ટિથી બનેલ વિસ્તાર છે.
- ◆ ગીર સ્થિર નિવસન તંત્ર ધરાવે છે. જે પોતાની સમૃદ્ધી, જીવન પામતી રહેતી, સ્વનિર્ભર તથા ટકી રહેનારી સ્વાવલંબી સ્થાયી પર્યાવરણ પ્રણાલી બની રહ્યું છે. વર્તમાન સમયમાં સમગ્ર વિશ્વ પોતાની નૈસર્ગિક ધરોહર અને સ્ત્રોતોને બચાવવા કઠોર સંઘર્ષ કરી રહ્યું છે, ત્યારે ગુજરાતનાં ગૌરવ સમા એશિયાઈ સિંહ તથા અમુલ્ય જૈવ વૈવિધ્યથી સમૃદ્ધ ગીર રક્ષિત વિસ્તારનાં સ્થિર અને શાંત પરંતુ મક્કમ સંરક્ષણની સાફલ્યગાથા પર્યાવરણનાં સંરક્ષણની અલગ અલગ લોબીઓ માટે એક પાઠ સમાન બની રહ્યું છે અને સિંહનાં સંરક્ષણની સાફલ્ય ગાથાને વૈશ્વિક માન્યતા પણ મળી છે.
- ◆ જૈવ વિવિધતાથી ભરપૂર એવા ગીર વિસ્તારમાં ૬૦૦ થી વધુ વિવિધ પ્રકારની વનસ્પતિઓ જોવા મળે છે, તેમજ ૪૧ પ્રકારનાં સસ્તન વર્ગનાં પ્રાણીઓ, ૪૭ પ્રકારનાં સરીસૃપ વર્ગના પ્રાણીઓ, પક્ષીઓની ૩૩૮ થી વધુ પ્રજાતિઓ અને કીટકોની ૨૦૦૦ થી વધુ પ્રજાતિઓ નિવાસ કરે છે. તેમજ વિનાશના આરેઆવી ઉભેલ ગીધ તથા વન્યપ્રાણી સંરક્ષણ અધિનિયમ ૧૯૭૨ ની અનુસૂચી-૧ માં સમાવિષ્ટ એશિયાઈ સિંહ ઉપરાંત દીપડા, કાટવર્ણી ટપકાવાળી બિલાડી, ઘોરખોદીયુ, કીડીખાંઉ, મગર, અજગર જેવા વન્યપ્રાણીઓ તથા રાષ્ટ્રીય પક્ષી મોરનું નિવાસ સ્થાન છે.

- ◆ વૈવિધ્યપુર્ણ જીવસૃષ્ટિ અને સંપન્ન કુદરતી સ્ત્રોતોની સરળતાથી થતી ઉપલબ્ધતાં એક તંદુરસ્ત માનવ સંસ્કૃતિને પોષે છે. ગીર-અભ્યારણમાંથી નિકળતી ૭ નદીઓ જેવી કે, હિરણ, શેત્રુંજી, શિંગવડો, ધારતરડી, રાવલ, મહુન્દ્રી, ઘોડાવડી તે પૈકીની હિરણ, શિંગોડા, મહુન્દ્રી અને રાવલ નદી પર બાંધવામાં આવેલ ડેમને કારણે ગીર સોમનાથ, જૂનાગઢ, અમરેલી, ભાવનાગર જીલ્લાની જમીનનાં પાણીનાં તળ ઊંચા રહેવા આ ઉપરાંત ફળદ્રુપ જમીનનાં કારણે ખેતીના પાકો, આંબાના બગીચા તથા અન્ય ફળોના બગીચાઓનાં કારણે બૃહદ ગીર વિસ્તારનાં ખેડૂતો આર્થિક રીતે સમૃદ્ધ બન્યાં છે, આ ખેતીની જમીનની કિંમત રાજ્યનાં અન્ય વિસ્તારોથી ઘણી ઊંચી છે, સૌરાષ્ટ્રમાં લોકોએ વર્ષોથી આ કુદરતી સંપદાને ઇશ્વરની ભેટ માની તેને પવિત્ર ગણી તેનું સન્માન અને આદર કર્યો છે.
- ◆ ગીર અભ્યારણમાં થતી જંગલ સફારીનું એકમાત્ર પ્રવેશદ્વાર સાસણ-ગીર, કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશ દીવ જેવા પર્યટન તેમજ ઐતિહાસિક શહેર જૂનાગઢ, બાર જ્યોતિર્લીંગમાનું એક શ્રી સોમનાથ મંદિર, ભગવાન શ્રી દ્વારકાધીશનું દ્વારકા ખાતેનું મંદિર, પાલિતાણાના જૈન મંદિરો જેવા યાત્રા- પ્રવાસ ધામો એક પર્યટન સર્કિટમાં આવતા હોય સમગ્ર ભારત તેમજ વિશ્વનાં અન્ય દેશોમાંથી આવતા પ્રવાસીઓને કારણે સૌરાષ્ટ્ર વિસ્તારમાં લોકોને આર્થિક ફાયદો તથા રોજગારી મળે છે. દર વર્ષે વિશ્વનાં ૪૦ જેટલા દેશો તથા સમગ્ર ભારતમાંથી ૮ લાખ જેટલા પ્રવાસીઓ ગીર વન્યજીવ અભ્યારણની મુલાકાત લઈ ગીરનાં એશિયાઈ સિંહો તથા જૈવ સૃષ્ટિને નિહાળે માણે અને તેના વિશે સમજણ મેળવે છે.

ગીરની જૈવ વિવિધતા અને સિંહોની જાળવણીનાં પ્રયત્નો

ગીર વ્યવસ્થાપન યોજનાનો મુખ્ય હેતુ એ છે કે, લોકભાગીદારીથી સંવર્ધન મજબૂત બનાવી, જૈવ વિવિધતા પર થતી નકારાત્મક અસરો ઘટાડવી, ગીર અને તેની આજુ-બાજુનાં વિસ્તારને ઇકો ડેવલોપમેન્ટ દ્વારા સ્પષ્ટ કાર્યક્ષમ યોજનાં આપી લાંબા ગાળાનું સંવર્ધન કરવું. આ ઉપરાંત લોકોની જરૂરીયાત મુજબની કામગીરી પણ કરવી.

ગીરમાં રહેલ મુખ્ય પ્રજાતિ એવા સિંહોનાં લાંબાગાળાનાં સંરક્ષણની સાથો સાથ અન્ય ભયમાં તથા વિનાશનાં આરે આવી ઉભેલા વન્યપ્રાણીઓનું સંરક્ષણ માટે સ્થાનિક લોકોનું મુખ્ય વનો તથા આજુ-બાજુનાં વનો પર ભારણ ઘટાડવું અને લોકોનો સહયોગ પ્રાપ્ત કરવો. ઇકો ટુરીઝમ દ્વારા સ્થાનિક લોકોને તથા પ્રવાસીઓને વન અને વન્યપ્રાણી સંરક્ષણ પ્રત્યે જાગૃતિ લાવવાનો અને સ્થાનિક લોકોને આજીવીકા મળી રહે તેવા પ્રયત્નો કરવા.

- ◆ સિંહ જૈવ વૈવિધ્યની સમતુલા જાળવવા તથા તૃણાહારી વન્યપ્રાણીઓની વિસ્તી પર નિયંત્રણ.
- ◆ યુરોપ અને એશિયાના ધ્વજોમાં, હિંદુ શાસ્ત્રોમાં નૃસિંહ અવતારને ભગવાન વિષ્ણુનાં અવતાર તરીકે ભારતની રાષ્ટ્રમુદ્રામાં, સિંહ જૈવ વૈવિધ્યની સમતુલા જાળવવા, તૃણાહારી પ્રાણીઓની સંખ્યાની નિયંત્રણ માં, શ્રીલંકાના રાષ્ટ્ર ધ્વજમાં, ચલણી સિક્કાઓ તથા ચલણી નોટોમાં તથા રાજપૂત અને ક્ષત્રિયોના નામની પાછળ લાગતું ઉપનામ, સિંહ એ શૌર્યતા અને ભવ્યતાનું પ્રતિક છે, ભારતના મંદિરોના દ્વારમાં દુર્ગાના વાહન તરીકે અંકિત થયેલ છે.

એશિયાઈ સિંહના બચાવ માટે આપણે આટલું કરીએ

- ◆ સિંહ એ વન્ય જીવ છે, આથી સિંહને તેની કુદરતી પ્રક્રિયામાં કોઈ ખલેલ ન પહોંચે તેનું ધ્યાન રાખીએ.
- ◆ જંગલની બહારનાં વિસ્તારોમાં સિંહની હાજરી જણાય તો તેની જાણ સ્થાનિક વન વિભાગના સ્ટાફને કરીએ.
- ◆ એશિયાઈ સિંહોનાં વસવાટ વિસ્તારોનાં સંરક્ષણ અને સંવર્ધનમાં મદદરૂપ થઈએ.
- ◆ બિનઅધિકૃત રીતે થતી પ્રવૃત્તિઓને અટકાવવા માટે મદદરૂપ થઈએ.
- ◆ સિંહ અને અન્ય વન્યપ્રાણીઓ ઇજાગ્રસ્ત કે કોઈ મુશ્કેલીમાં જણાય તો તરત જ સ્થાનિક વન વિભાગનાં સ્ટાફને જાણ કરીએ.
- ◆ આપણાં ગામમાં કોઈપણ શંકાસ્પદ પ્રવૃત્તિ કે વ્યક્તિ કે, જે વન્યજીવને નુકશાન પહોંચાડી શકે તેમ હોય તેના વિશે સ્થાનિક વન વિભાગનાં સ્ટાફને જાણ કરીએ.
- ◆ સિંહ કે અન્ય વન્યપ્રાણીના ગુનાહિત કૃત્યમાં પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ રીતે સહભાગી ના થઈએ.

Gir Online Permit
Booking System

વન વિભાગ, ગુજરાત રાજ્ય | વન્યપ્રાણી વિભાગ, સાસણ ગીર, જૂનાગઢ-ગુજરાત

ટેલીફોન નંબર : (૦૨૮૭૭) ૨૮૫૫૫૪૦ | મોબાઈલ નંબર : ૯૪૨૮૮૯૭૪૮

E-mail : dcfwildlife@gmail.com

World Lion
Day 2025

૧૦મી ઓગષ્ટ

વિશ્વ સિંહ દિવસ - ૨૦૨૫

વન વિભાગ, ગુજરાત રાજ્ય
વન્યપ્રાણી વિભાગ, સાસણ ગીર

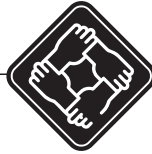

પ્રતિજ્ઞા

હું જાણું છું કે, સિંહ એશિયા ખંડનાં,
ભારત દેશનાં, ગુજરાત રાજ્યના,
સૌરાષ્ટ્ર વિસ્તારમાં, કુદરતી રીતે વિહરે છે.

આપણાં બધાનાં, સહિયારા પ્રયાસોથી,
સિંહોની સંખ્યામાં, ઉત્તરોત્તર વધારો થયો છે.

આથી ગુજરાતનાં, ગૌરવ સભા,
એશિયાઈ સિંહોનાં, સંરક્ષણ માટે,
હું ખંતપૂર્વક, મારું યથાયોગ્ય યોગદાન
આપવા પ્રતિજ્ઞા લઉં છું.

Gir Online Permit
Booking System

વન વિભાગ, ગુજરાત રાજ્ય | વન્યપ્રાણી વિભાગ, સાસણ ગીર, જૂનાગઢ-ગુજરાત

ટેલીફોન નંબર : (૦૨૮૭૭) ૨૮૫૫૫૪૦ | મોબાઇલ નંબર : ૯૪૨૮૮૯૭૪૮

E-mail : dcfwildlife@gmail.com

World Lion
Day 2025